

SPIS TREŚCI

KSZTAŁTY PODSTAWOWE 9

1

Trójkąt i koło 9
Kwadrat 10
Wszystkie formy bazują na prostych kształtach 11
Czysta linia 12
Krok po kroku: jabłka i czajnik 13

JAK WYKONAĆ SZKIC WSTĘPNY 17

2

Narzędzie i kreska 17
Twardość i nacisk 18
Sposoby zastosowania kreski w szkicu wstępnym 19
Charakter kreski 20
Krok po kroku: pejzaż górski 21

SZKIC POSTACI 25

3

Od czego rozpocząć szkicowanie 25
Swobodny rysunek 26
Znaczenie struktury wstępnej 27
Jak obliczyć proporcje 28
Krok po kroku: kobiecy tors 29

SZKICOWANIE MARTWEJ NATURY 33

4

Zaczynamy szkic 33
Korekty podczas pracy 34
Kadrowanie rysunku 35
Kształty podstawowe 36
Krok po kroku: martwa natura w bieli 37

KOMPOZYCJA I RYSUNEK PEJZAŻU 41

5

Metody szkicowania pejzażu 41
Wizualny aspekt kompozycji 42
Wpisywanie kompozycji w formy geometryczne 43
Obliczanie skali i odległości 44
Krok po kroku: pejzaż z wysoką linią horyzontu 45

OD SZKICOWANIA DO MODELOWANIA POSTACI 49

6

Budowanie złożonych kształtów z prostych form 49
Jak przedstawić bryłę 50
Kontrastowanie światła i cienia w celu uzyskania świetlistości 51
Oświetlenie postaci 52
Krok po kroku: kobiecy tors w ujęciu trzy-czwarte 53

MODELUNEK ZA POMOCĄ LINII 57

7

Cieniowanie za pomocą kresek 57
Szrafowanie 58
Cieniowanie kuli i sześcianu 59
Różne sposoby rysowania cieni 60
Krok po kroku: draperia i pomarańcza na talerzu 61

WIEJSKI PEJZAŻ Z DOMEM 65

8

Architektura i natura 65
Struktura i otoczenie 66
Synteza planów 67
Rola światła 68
Krok po kroku: drzewo i ruiny 69

PROPORCJE LUDZKIEGO CIAŁA 73

9

Kanon 73
Rola linii 74
Wielkość i proporcje 75
Stawy 76
Krok po kroku: stojący akt męski 77

OSIĄGANIE RÓWNOWAGI TONALNEJ 81

10

Zróżnicowanie tonalne 81
Równowaga między tematem a jego tłem 82
Typowe błędy w opracowywaniu kontrastów 83
Zachowanie równowagi 84
Krok po kroku: cebule i pomidory 85

ŚWIATŁO I CIEN W PEJZAŻU MARYNISTYCZNYM 89

11

Jak wykonać szkic morza 89
Studium fal 90
Alternacja światła i cienia 91
Wydobywanie partii światła 92
Krok po kroku: pejzaż morski 93

PTAKI 97

12

Od kształtów podstawowych do szczegółów 97
Upierzenie 98
Rodzaje linii 99
Nogi 100
Krok po kroku: dwie papugi 101

SZKICOWANIE ZA POMOCĄ PLAM KOLORU 105

13

Proporcje jako punkt wyjścia 105
Szkicowanie barwnymi tonami 106
Szybkie nakładanie plam koloru 107
Kilka wskazówek 108
Krok po kroku: kobieta w pozycji półleżącej 109

STUDIUM NATURY: DRZEWA	113	14	Drzewa 113 Struktura drzewa 114 Kontrasty i światła 115 Unikanie detalu 116 Krok po kroku: drzewa na pierwszym planie 117
SWOBODNY RYSUNEK POSTACI	121	15	Ruch 121 Rysowanie płasko kładzionymi kreskami 122 Używanie pędzla i palca 123 Rysowanie pyłem sangwiny 124 Krok po kroku: akademickie studium męskiego i kobiecego aktu 125
RYSOWANIE MARTWEJ NATURY Z WYKORZYSTANIEM TECHNIK „MIĘKKICH”	129	16	Węgiel 129 Kredka Conté barwy sangwiny 130 Kreda 131 Ołówek rozpuszczalny w wodzie 132 Krok po kroku: martwa natura z naczyniami ceramicznymi 133
MIEJSKI KRAJOBRAZ (1)	137	17	Znaczenie perspektywy (1) 137 Perspektywa w rysunku artystycznym 138 Punkt zbiegu i linie perspektywy 139 Pomocne wskazówki 140 Krok po kroku: scena uliczna 141
OŚWIETLENIE POSTACI	145	18	Od syntezy do wartości tonalnych 145 Wydobywanie bryły ciała za pomocą światła 146 Skrót perspektywiczny 147 Skrót perspektywiczny łokcia 148 Krok po kroku: siedząca kobieta 149
POWIERZCHNIE METALOWE I BŁYSZCZĄCE	153	19	Efekty świetlne 153 Przedmioty metalowe 154 Zardzewiałe i stare metale 155 Wypolerowany metal 156 Krok po kroku: kociołek i owoce 157
MIEJSKI KRAJOBRAZ (2)	161	20	Rola perspektywy (2) 161 Rzutowanie na płaszczyznę 162 Konstruowanie budynków w perspektywie 163 Różne typy perspektywy 164 Krok po kroku: wiejski krajobraz z kościołem 165
TWARZ: OCZY	169	21	Umiejszczenie oczu 169 Rysowanie oczu 170 Głębia spojrzenia 171 Ekspresja oczu 172 Krok po kroku: kobiece spojrzenie 173
KONIE	177	22	Szkic anatomii 177 Końska głowa 178 Skrót perspektywiczny 179 Linia a szkic 180 Krok po kroku: pasące się konie 181
ŚWIATŁOCIENIE W MARTWEJ NATURZE	185	23	Interpretacja martwej natury za pomocą światłocienia 185 Maksymalne nasycenie walorowe 186 Miękkie cieniowanie, zaznaczanie bryły 187 Dramaturgia rysunku 188 Krok po kroku: klasyczna martwa natura 189
PRZEDSTAWIENIE KRAJOBRAZU ZA POMOCĄ TECHNIK „TWARDYCH”	193	24	Wyrazisty rysunek 193 „Twarde” wykończenie 194 Techniki „twarde” z użyciem ołówka grafitowego 195 Pióro wieczne, pióro trzcinowe, długopis 196 Krok po kroku: krajobraz w stylu japońskim 197
TWARZ: NOS I USTA	201	25	Rysowanie nosa 201 Rysowane ust 202 Rozplanowanie poszczególnych części twarzy 203 Fragment twarzy 204 Krok po kroku: twarz kobiety 205
NATURALNE FAKTURY	209	26	Warzywa 209 Dynia 210 Refleksy i światła w martwej naturze 211 Różnorodność faktur 212 Krok po kroku: martwa natura z winogronami, pomidorami i cytryną 213

STUDIUM Z NATURY: NIEBO	217	27	Różne rodzaje nieba 217 Chmury i niebo 218 Szkic chmur 219 Mieszanie tonów, tworzenie światła i wydobywanie bieli 220 Krok po kroku: zachmurzone niebo 221
DŁONIE I STOPY	225	28	Bardzo proste kształty 225 Struktura anatomiczna 226 Splecione dłonie 227 Stopa 228 Krok po kroku: kobieta zawiązująca sandał 229
KWIATY	233	29	Rozumienie złożonych form 233 Od struktury do szczegółu 234 Rola faktury 235 Kontrasty między liśćmi 236 Krok po kroku: róża 237
TEREN W PEJZAŻU	241	30	Różne punkty widzenia 241 Różne rodzaje terenu 242 Tereny podmokłe i błotniste 243 Powierzchnia błotnistej terenu 244 Krok po kroku: błotnisty pejzaż 245
KOTY I PSY	249	31	Proporcje i budowa kończyn 249 Szkic kota 250 Harmonia i proporcje ciała psa 251 Głowa psa 252 Krok po kroku: owczarek niemiecki 253
ŁĄCZENIE ELEMENTÓW TWARZY	257	32	Szkicowanie twarzy 257 Wymiary i proporcje 258 Bryła twarzy i kompozycja rysów 259 Światła i tony 260 Krok po kroku: portret młodej kobiety 261
PRZEZROCZYSTE SZKLANE POWIERZCHNIE	265	33	Refleksy 265 Szkło wypełnione płynem 266 Refleksy i załamanie światła 267 Ostre kontrasty świetlne 268 Krok po kroku: kufle do piwa 269
WARUNKI ATMOSFERYCZNE W PEJZAŻU	273	34	Wyrażanie odległości za pomocą gradacji tonalnej 273 Efekty atmosferyczne 274 Obszary o różnym nasyceniu powietrzem 275 Zaznaczanie planów i odległości 276 Krok po kroku: pejzaż ze zjawiskami atmosferycznymi 277
KARYKATURA	281	35	Ustalanie proporcji w celu zrozumienia formy 281 Karykatura rysów twarzy 282 Satyra w portrecie 283 Różne warianty 284 Krok po kroku: Ryszard Wagner 285
KOMPONOWANIE MARTWEJ NATURY	289	36	Kombinacje tematu 289 Kontrasty między elementami 290 Interpretacja tematu za pomocą czystej linii 291 Interpretacja za pomocą światłocienia 292 Krok po kroku: mistrzowska martwa natura 293
ZMYŚŁOWOŚĆ W AKCIE	297	37	Źródło zmysłowości 297 Interpretacja pozy modelu 298 Rola linii w ukazywaniu zmysłowości 299 Erotyzm i sugestie 300 Krok po kroku: akt kobiecy 301
DUŻE SSĄKI	305	38	Ruch i rytm stawów 305 Linie łączące 306 Synteza kształtów 307 Zaznaczanie szczegółów 308 Krok po kroku: lampart 309
PORTRET	313	39	Kadrowanie postaci 313 Prawidłowe proporcje 314 Kontrasty i mieszanie tonów 315 Światła 316 Krok po kroku: portret kobiety 317